

"DJEVOJČICA I PTICA"**recenzija****Martina Čarija**

Društvo za psihološku pomoć

martina@dpp.hr

Razvod braka raširena je pojava i ima tendenciju porasta bez obzira na prisutnost djece u braku. To vrijedi i za Hrvatsku u kojoj je rastava brakova dostigla broj od oko 220 na tisuću sklopljenih brakova. Većina brakova koji završe razvodom jesu brakovi s barem jednim djetetom, stoga je broj djece koja ne žive s oba roditelja u porastu. Sama rastava braka najčešće se ne javlja "odjednom" i iznenada, već traje kao proces koji se već dosta dugo odvijao u obitelji. Radi se o stresnom događaju koji može dovesti do različitih kratkotrajnih ili dugotrajnih mentalno-zdravstvenih posljedica u razvoju djece (Čavarović-Gabor, 2008). (Arambašić, 2000) navodi da postoje velike razlike u prilagođavanju djece na razvod roditelja. Uobičajene reakcije djece i adolescenata na razvod roditelja uključuju strah od napuštanja, osjećaje krivnje, regresiju na prethodna razvojna razdoblja, poremećaje spavanja i tjelesne simptome. U ranom djetinjstvu nesposobnost djeteta da razumije koncept razvoda čini sve promjene zastrašujuće nepredvidljivim i zbunjujućim, što dovodi do separacijske anksioznosti, ljutnje, straha i povlačenja. U predškolskoj dobi bolja kognitivna razvijenost dovodi do osjećaja krivnje, misli o napuštanju ili kažnjavanju i razvijanja pretjerane emocionalne ovisnosti o roditelju. U školskoj dobi tipične reakcije jesu tuga, depresija, ljutnja, generalizirana anksioznost. Velikom broju djece opada školski uspjeh, često kroz cijelu školsku godinu u kojoj se razvod odvija (Martinčić, 2005). Nabrojene moguće posljedice alarmiraju današnje društvo da postoji potreba za pružanjem podrške obitelji koja prolazi kroz rastavu braka. Slikovnica "Djevojčica i ptica" zapravo je poruka podrške djeci iz rastavljenih obitelji, poruka koja kaže "Drži se, nije sve sivo!".

Kada bismo proučili svu stručnu literaturu vezanu uz ovu temu, bismo li zaista mogli zamisliti kako je to kada dijete čuje i shvati da se njemu ili njoj najvažniji ljudi rastaju, da će ljudi koje doživljava središtem sigurnosti, brige, vlastitog identiteta, vlastitom bazom, živjeti na dva različita mjesta te se neće zajedno brinuti o njemu/njoj? Djeca svoju

neposrednu okolinu, prvenstveno svoju obitelj doživljavaju dijelom sebe, ne samo u smislu povezanosti s vlastitom obitelji, već puno doslovnije. Njihova su obitelj oni... Moja sam obitelj ja... Ako doživim da je moja obitelj pred raspadom, za je to mene raspad moga svijeta. Teško je da ću vjerovati odraslima kada mi kažu da će sve biti u redu i da svijet u kojem moja obitelj živi odvojeno može biti lijep, da moja ranjena ptičica može ikada biti nešto što će me veseliti i dati mi osjećaj sigurnosti. Koliko god se odrasli trudili utješiti dijete, teško da će u tome uspjeti bez da s djecom razgovaraju o budućnosti, tj. o tome kako će novonastala promjena izgledati za sve članove obitelji u bliskoj, ali i u dalekoj budućnosti. Slikovnica "Djevojčica i ptica" predstavlja izvrstan povod roditeljima za razgovore s njihovom djecom o budućnosti i tome što promjena kao što je rastava braka donosi u njihove živote. Rastava je braka svakako raspad nečega što je bila cjelina, ali je i promjena u smislu da su svi članovi obitelji i dalje prisutni i imaju zadatak na novi način osmisliti život njihove obitelji.

Neki roditelji zaborave kako je to biti dijete, neki se baš dobro sjećaju, ali i jedni i drugi, nažalost, često brinu da će, ako budu razgovarali sa svojom djecom o rastavi svojih brakova, nepotrebno uzrujati djecu. Stoga, rijetko razgovaraju, rijetko daju jasne i iskrene odgovore na dječja pitanja ili djeca jako dobro znaju da je bolje da i ne pitaju. Utoliko, onaj osjećaj da mi se svijet raspao, da ne znam što me čeka, da je teško da će moj svijet ikada ponovno izgledati lijepo, samo je pojačan neizvjesnošću koju okolina nehotice, "u dobroj namjeri" stvara. Napraviti slikovnicu koja priča o promjeni kao nečemu što može biti jako tužno, ali je istovremeno šansa za druge lijepe stvari u životu, veliki je doprinos kvaliteti života cjelokupne obitelji. Ispričana priča otvara nove mogućnosti u umu čitatelja jer ne opisuje rastanak kao kraj, već samo kao mjesto promjene, tj. mjesto u životu na kojem se otvaraju mogućnosti za druge "životne boje". Rastanak od obitelji kakvu poznajem ne stvara zauvijek siv svijet, već samo svijet u drugim bojama. Ova slikovnica govori i o tome da je moguće istovremeno doživljavati različite emocije, možda čak i suprotne; npr. tuga i veselje, odnosno da životni trenuci nisu uvijek "obojeni" samo jednim osjećajem, što zapravo ne znači da su to loši životni trenuci.

Topla preporuka svim roditeljima koji prolaze ili su prošli rastavu braka. Onima kojima ova knjiga dođe u ruke, neka je pokažu svojoj djeci, kako bi se zajedno s njima uživjeli u slike koje ova priča donosi te da razgovarali o tome na koji je način povezana s njihovom obiteljskom pričom. Gdje se u vašoj obitelji nalazi sjeme iz kojega će izrasti prekrasno drvo koje će ugostiti mnoge ptice različitih boja te će se mijenjati kako se mijenjaju i godišnja doba? Kako će vaše dijete znati da ga/ju i mama i tata vole, bez obzira na to gdje žive? Što će mu/joj pomoći da očvrstne nakon što prođe kroz tako veliku promjenu?